

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik

2FP012 Samspel och interaktion i förskolan, 20 högskolepoäng

Interaction in Preschool, 20 credits

Huvudområde

Didaktik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd 2022-09-19.

Reviderad 2024-10-07. Revision på grund av att kursen flyttas till Institutionen för pedagogik.

Kursplanen gäller från och med vårtermin 2025.

Förkunskaper

1FP001 Förskolan – en arena för lek, lärande och omsorg 17,5 hp

Mål

Med utgångspunkt i praktiska erfarenheter av förskolans verksamhet och samspel med barn, vårdnadshavare och andra aktörer för att främja alla barns möjlighet till delaktighet och inflytande ska studenten, efter avslutad kurs, kunna:

Mål som berör samspel, samverkan och sekretess i förskola och förskoleklass

- redogöra för ett relationellt perspektiv på samspel och interaktion samt social

hållbar utveckling med stöd i egna livserfarenheter och kopplingar till det professionella förskolläraryrket

- analysera olika samspelssituationer i pedagogisk praktik med hjälp av kommunikationsteorier
- problematisera olika förutsättningar för barns och vuxnas aktörskap, delaktighet och inflytande utifrån såväl interkulturella möten i praktiken som utifrån normkritisk teoribildning
- analysera samspel utifrån ett genusperspektiv och med utgångspunkt i analysen argumentera för pedagogiska implikationer gällande arbetet med genus och jämställdhet
- analysera inskolningssituationer med hjälp av anknytningsteori för att och identifiera kritiska aspekter som främjar en god introduktion för barn och vårdnadshavare
- identifiera förskollärares roll och ansvar vad gäller sekretess och anmälningsplikt
- problematisera förskollärares samspel och samtal med vårdnadshavare i olika former av samverkan såsom inskolningssamtal, utvecklingssamtal och föräldramöten
- tillämpa och diskutera olika samtalsmetoder
- redogöra för aktuell forskning om samverkan mellan förskola, förskoleklass och fritidshem och utifrån denna föreslå pedagogiska implikationer

Mål som berör specialpedagogiskt perspektiv och förhållningsätt i förskola och förskoleklass

- förklara och resonera kring specialpedagogiska perspektiv utifrån ett relationellt förhållningsätt
- redogöra för olika former av funktionsvariationer samt föreslå och beskriva möjliga pedagogiska implikationer för barns lärande och delaktighet
- ge exempel på och diskutera hur samverkan med andra aktörer kan främja omsorg, utveckling, lärande, lek och delaktighet för barn i behov av särskilt stöd
- problematisera begreppen normalitet och avvikelse

Mål som berör vetenskapligt rapportarbete

- formulera en undersökningsbar frågeställning, och konstruera en tillhörande intervjuguide inom något av innehållsområdena i tidigare delkurser
- genomföra en intervju, analysera empiri och systematiskt presentera resultatet i en rapport

- dra slutsatser och diskutera möjliga pedagogiska implikationer
- opponera på en text av vetenskaplig karaktär samt kunna delge konstruktiva synpunkter som kan leda till verksamhetsutveckling
- respondera på den egna texten med relevanta argument

Innehåll

I kursen uppmärksammas och problematiseras relationsskapande och dess olika förutsättningar. Kursen genomsyras av ett relationellt perspektiv och begrepp som demokrati, rättigheter, inflytande, delaktighet och likabehandling är centrala innehåll. Relationer och samspel mellan barn, mellan förskollärare och barn samt mellan förskollärare och vårdnadshavare bearbetas utifrån såväl interkulturell som normkritisk teoribildning samt genusordning. Samspel med vårdnadshavare bearbetas också både teoretiskt och praktiskt med fokus på inskolning, utvecklingssamtal och andra samverkansformer mellan pedagogisk praktik och vårdnadshavare.

I kursen analyseras samspelssituationer även med hjälp av kommunikationsteorier. Samtalets betydelse i olika vardagliga situationer problematiseras. Förskollärarens roll som samtalsledare diskuteras och prövas genom rollspel. Anknypningsteori används för att tolka och förstå samspel och interaktion. Även förskollärarens uppdrag att samverka med förskoleklass, fritidshem och skola samt socialtjänst belyses. Anmälningsplikt, sekretessfrågor och yrkesetik behandlas. Utgångspunkt tas i aktuell forskning och studentens egna erfarenheter i syfte att medvetandegöra och problematisera egna erfarenheter och ställningstagande för ett professionellt förhållningssätt i mötet med barn, vårdnadshavare och andra aktörer.

I kursen ingår också specialpedagogiska perspektiv och förhållningssätt. Mot en sådan bakgrund uppmärksammas pedagogiska strategier där bland annat lekens betydelse är central för att möta barns olikheter och varierande förutsättningar ur ett inkluderande perspektiv. Olika former av funktionsvariationer bland annat NPF uppmärksammas liksom betydelsen av förskolan och förskoleklassen som en trygg miljö som utmanar och lockar alla barn till lek och lärande. Även samverkan med andra aktörer, exempelvis specialpedagoger, i syfte att främja alla barns utveckling och lärande diskuteras. Därutöver diskuteras och problematiseras begreppen normer, normalitet och avvikelse. I delkursen behandlas specialpedagogiska perspektiv och förhållningssätt. Mot en sådan bakgrund uppmärksammas pedagogiska strategier där bland annat lekens betydelse är central för att möta barns olikheter och varierande förutsättningar ur ett inkluderande perspektiv. Olika former av funktionsvariationer uppmärksammas liksom betydelsen av förskolan och förskoleklassen som en trygg miljö som utmanar och lockar alla barn till lek och lärande. Även samverkan med andra aktörer, exempelvis specialpedagoger, i syfte att främja alla barns utveckling och lärande diskuteras. Därutöver diskuteras och problematiseras begreppen normer, normalitet och avvikelse.

I kursen förbereds studenterna för det kommande självständiga arbetet genom att skriva ett rapportarbete inom något av innehållsområdena i tidigare moment. Inför att genomföra intervjuer med förskollärare formulerar studenterna undersökningbara frågeställningar samt en intervjuguide. Empirin bearbetas och systematiseras. Utifrån dragna slutsatser diskuteras pedagogiska implikationer. I detta moment ingår även att vid ett seminarium presentera och opponera på ett rapportarbete.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, workshop, fältstudier,

rollspel och handledning.

I en loggbok reflekterar studenten över sina egna erfarenheter i relation till kursens innehåll och dokumenterar sitt eget lärande liksom kunskaper och insikter som bidrar till en professionell yrkesroll.

Obligatoriska moment i kursen är: loggbok, rollspel, intervju med förskollärare, handledning rapportarbete samt sex seminarier.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. För betyget Väl godkänd på hela kursen ska Väl godkänd ha uppnåtts i tre av fyra examinationer.

Moment som berör *samspel, samverkan och sekretess i förskola och förskoleklass* examineras genom en skriftlig hemtentamen (9 hp) och ett paper (1 hp)

Moment som berör *specialpedagogiskt perspektiv och förhållningsätt i förskola och förskoleklass* examineras genom en muntlig tentamen (5 hp)

Moment som berör *vetenskapligt rapportarbete* examineras genom ett rapportarbete genomfört i grupp med en individuellt skriven diskussion (5 hp)

Studering som inte godkänts vid ordinare examinationstillfälle ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetet lokala regler.

Vid frånvaro i samband med obligatoriska moment kan en ersättningsuppgift ges.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens gång, eller i nära anslutning till avslutad kurs, genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärderingen genomförs anonymt.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:
2FP002 Samspel och interaktion i förskolan, 20 hp

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med kursen bekostas av studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Litteratur som berör moment *samspel, samverkan, sekretess i förskola och förskoleklass*

Ackesjö, Helena (2016).*Övergångar mellan skolformer: kontinuitet och progression*

från förskola till skola. Första upplagan Stockholm: Liber, (194 s), ISBN: 9789147122080

Aspelin, Jonas (2018). *Lärares relationskompetens: vad är det?: hur kan den utvecklas?*. Första upplagan Stockholm: Liber, (157 s), ISBN: 9789147129065.

Broberg, Malin, Hagström, Birthe & Broberg, Anders (2012). *Anknytning i förskolan: vikten av trygghet för lek och lärande*. 1. uppl. Stockholm: Natur & Kultur, (310 s), ISBN: 9789127133129

Emilsson, Anette. (2017). Young children's educational practice in Swedish preschool in relation to Habermas' philosophical perspective. In M. Murphy (Ed.). *Habermas and Social Research. Between theory and method*. Routledge: New York, (s 156-171).

Folkesson, Anne-Mari. (2016). Att leda förskolebarn med respekt. En fallstudie av en samling med åtta 1–3-åringarna. I Anette Emilsson. & Ingeborg Moqvist-Lindberg. *Värdefull förskola: perspektiv på värdepedagogiskt arbete* 1. uppl., Lund: Studentlitteratur, (ss 129–153), ISBN: 9789144111018

Lahdenperä, Pirjo (red.) (2018). *Den interkulturella förskolan: mål och arbetssätt*. Första upplagan Stockholm: Liber, (141 s), ISBN: 9789147127696

Nilsson Björn & Waldemarson Anna-Karin (2021). *Kommunikation: samspel mellan människor*. [omarb.] uppl, Lund: Studentlitteratur (199 s) ISBN: 9789144140964

Olsson, Staffan (2019). *Sekretess och anmälningsplikt i förskola och skola*. Sjunde upplagan Lund: Studentlitteratur, (288 s), ISBN: 9789144132266

Rosendahl, Gunilla. (2016). Måltiden som en arena för olika slags samtal. I Anette Emilsson. & Ingeborg Moqvist-Lindberg. *Värdefull förskola: perspektiv på värdepedagogiskt arbete* 1. uppl., Lund: Studentlitteratur, (ss 155-175), ISBN: 9789144111018

Sandberg, Anette & Vuorinen, Tuula (2020). *Hem och förskola: samverkan i förändring*. 2 uppl. Liber, (144 s). ISBN: 9789147126514.

Öhman, Margareta (2016). *Samspelsbar och samtalsklar: om samtal i förskolan och skolan*. 1. uppl. Stockholm: Liber, (240 s), ISBN: 9789147106639

Litteratur som berör momentspecialpedagogiska perspektiv och förhållningssätt i förskola och förskoleklass

Lutz, Kristian. (2021). *Specialpedagogiska aspekter på förskola och skola. Möte med det som inte anses LAGOM*. Stockholm: Liber AB, (139 s). ISBN: 9789147141036

Palla, Linda (2021). *Specialpedagogik i förskolan: grundläggande huvudsaker och reflekterande djupdykningar*. Lund: Studentlitteratur, (288 s). ISBN: 9789144151267

Sandberg. Anette (red.)- (2021). *Med sikte på förskolan — barn i behov av stöd*. Lund: Studentlitteratur (ca 150 s). ISBN: 9789144145150

En valbar skönlitterär bok som problematiserar funktionsnedsättning.

Litteratur som berör moment *vetenskapligt rapportarbete*

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna (senaste upplagan). *Akademiskt läsande och skrivande*. Lund: Studentlitteratur, (83 s).

Dimenäs, Jörgen (red) (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber, (25 s). ISBN: 9789147084210

Förutom att använda kurslitteratur söker studenten även vetenskapliga artiklar i relation till det undersökta innehållsområdet, ca 100 s.